

Päiväys/Datum

30.09.2025

Dnro/Dnr

TRAFICOM/106913/05.01.26.02/2023

Päätös vesiliikennelain (782/2019) mukaisessa kielto- ja rajoitusasiassa

Esitys

Esityksen tekijä

Yksityishenkilö

Esityksen pvm

28.2.2023

Esitys

Moottorikäyttöisen vesikulkuneuvon käytön kieltäminen Kaukjärvellä, Forssan kaupungissa ja Tammelan kunnassa. Kielto ei koskisi sähkökäyttöisiä vesikulkuneuvoja.

Perustelut

Esityksen perusteena on yleisen virkistyskäytön turvaaminen, ympäristön suojeleminen sekä vesiliikenteen turvallisuuden parantaminen. Järvi, jolle kieltoa esitetään, on pitkä ja kapea, ja alueen rannoilla sijaitsee runsaasti asutusta. Vesikulkuneuvoilla ajetaan nopeasti, mikä aiheuttaa vaaraa muille vesillä liikkujille. Liikenteestä aiheutuva melu kuuluu pitkälle. Kaukjärven alueella on pohjavesialueita, joita mahdolliset polttoainevuodot voivat heikentää. Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä Hämeen ELY-keskus) on määrännyt vuonna 2023 alueelle maastoliikennelain (1710/1995) mukaisen jääpeitteellä tapahtuvaa ajoa koskevan kiellon kulkea moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla (HAMELY/376/2023, 11.12.2023). Nyt kieltoa haetaan koskemaan myös sulan veden kautena tapahtuvaa vesiliikennettä. Järvellä on vuosikymmenten ajan ollut kirjoittamaton sopimus siitä, että polttomoottorikäyttöiset vesikulkuneuvot ovat kiellettyjä.

Asian käsittely

Kuuluttaminen

Esityksestä on kuulutettu ja asiakirjat ovat olleet nähtävinä 4.8.–25.8.2025 välisen ajan Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin verkkosivuilla. Esityksen kuuluttamisesta on ilmoitettu 4.8.2025 Forssan lehti -sanomalehdessä.

Pyydetty lausunnot

Esityksestä on pyydetty lausuntoa Forssan kaupungilta, Tammelan kunnalta, Hämeen poliisilaitokselta sekä Hämeen ELY-keskukselta.

Saadut lausunnot

Kaikki tahot, joilta lausuntoa on pyydetty, ovat toimittaneet lausuntonsa asiaan. Hämeen ELY-keskus ja Tammelan kunta ovat toimittaneet lausuntonsa määräajassa, Hämeen poliisilaitos on toimittanut lausuntonsa 26.8. Forssan kaupunki on toimittanut lausuntonsa 1.9. Kaupungille oli myönnetty lisäaikaa 4.9. saakka.

Tammelan kunta kertoo lausunnossaan, että Kaukjärvi on muodoltaan kapea ja sen rannoille sijoittuu useita vakituisia asuinrakennuksia sekä vapaa-ajan asuntoja. On mahdollista, että rajoittamaton moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla ajo aiheuttaa melua ja pakokaasuja, jotka voivat vähentää viihtyvyyttä rantojen asutuksissa. Lisäksi Kaukjärven alueelle ulottuu kolme pohjavesialuetta, joten mahdolliset öljy- tai polttoainevuodot saattavat vaikuttaa heikentävästi pohjaveden laatuun. Kaukjärveltä ei ole vesikulkuneuvoille soveltuvia vesiväyliä muihin vesistöihin, minkä takia polttomoottorillisten vesikulkuneuvojen kieltäminen voi olla perusteltua. Kunta nostaa esiin, että yksittäisten järvien kiellot voivat mahdollisesti lisätä moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen aiheuttamia haittoja muilla järvillä. Kiellon perusteiden tulisi olla sellaiset, että niillä varmistetaan asukkaiden tasapuolinen kohtelu ja kiellon merkitykset tulisi huomioida myös laajemmalla alueella.

Tammelan kunta huomauttaa, että järvellä on yksityishenkilöiden veneillä tapahtuvaa kalastustoimintaa. Veneissä on pienet, muutaman hevosvoiman perämoottorit. Jos polttomoottoriset vesikulkuneuvot kielletään järvellä, esimerkiksi maksimissaan viiden hevosvoiman polttomoottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen salliminen voisi olla tarpeen. Huoltoajotarkoitukseen käytettävät moottorikäyttöiset vesikulkuneuvot, kuten niitto- ja ruoppauskoneet, tulee kuitenkin sallia.

Forssan kaupungin lausunto vastaa pääosin Tammelan kunnan lausuntoa. Kaupunki tuo lausunnossaan esiin samoja tietoja järvestä ja sitä ympäröivästä asutuksesta sekä toteaa, että moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen melu voi vähentää rantojen viihtyvyyttä. Vesiliikennelain mukaisia kieltoja määrättäessä on mahdollista, että yksittäisten järvien kiellot kasvattavat moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen aiheuttamia haittoja muilla järvillä, joten kieltojen perusteiden tulee olla sellaiset, että niillä varmistetaan asukkaiden tasapuolinen kohtelu. Järvelle ulottuu kolme pohjavesialuetta, minkä vuoksi öljy- ja polttoainevuodot voivat heikentää pohjaveden laatua. Forssan Korkeavahan asemakaava-alueella on varaus tekopohjavesilaitokselle, joka toteutuessaan käyttäisi Kaukjärvestä pumpattavaa vettä pohjaveden muodostamiseen.

Hämeen poliisilaitos ilmoittaa lausunnossaan, ettei Hämeen poliisilaitoksen tietojärjestelmässä ole tietoa sellaisista tehtävistä, joiden perusteella mainitulle alueelle tulisi määrätä haettua kieltoa.

Hämeen ELY-keskus toteaa lyhyessä lausunnossaan, ettei Kaukjärvellä tai sen välittömässä läheisyydessä ole erityisiä luontoarvoja tai tehty sellaisia laji- tai luontohavaintoja, jotka tulisi ottaa asian käsittelyssä huomioon. Hämeen ELY-keskus huomauttaa, että moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen käyttö tulee sallia vesien tilaa parantamiseen tähtäävissä toimenpiteissä.

Muistutukset ja muut lausunnot

Asiaan on saapunut kolme yksityishenkilön laatimaa muistutusta.

Muistuttaja A vastustaa kieltoa. Muistuttajan mielestä uimarantojen määrää on hakemuksessa rajusti liioiteltu, koska niitä on vain yksi järven molemmiin puolin. Lisäksi hakemuksessa mainittu Forssan tekopohjavesivarausta on suunniteltu kaupungin varavesilähteeksi 1970-luvulla, eikä se ole enää nykypäivänä käyttökelpoinen tai tarpeellinenkaan vesilaitoksen tekemän varavesihankkeen ja Portaan kylän siirtolinjan valmistuttua. Järven Tammelan puoleisen päädyn läheisyydessä sijaitsee yksi pieni vedenottamo, johon pohjaveden virtaus käy niin ikään Tammelan Portaasta päin, eikä näin ollen ole yhteydessä järveen. Muistuttajan mielestä olisi epä johdonmukaista vedota pohjavesiin polttomoottorikieltoa määrättäessä, koska näin tulisi toimia lähes jokaisella Suomen järvellä sekä osassa tieosuuksista. Lisäksi asutusta tai kesämökkejä sijaitsee järvellä suhteellisen vähän, minkä voi muistuttajan mukaan todeta karttakuvasta.

Järvellä käytössä olevat harvat veneet ovat poikkeuksetta pienikokoisia perämoottoriveneitä, jotka eivät kulje kovaa. Nykyaikaiset perämoottoritkaan eivät ole enää kovaäänisiä. Muistuttaja ei ole nähnyt järvellä vesiskoottereita. Järvellä liikutaan pääsääntöisesti mökille tai kalapyydyksille, joten huviveneilyä ei ole. Mökille tai kalapyydyksille kulkeminen olisi sähkökäyttöisillä vesikulkuneuvoilla lähes mahdotonta järven pituuden vuoksi. Muistuttaja A kuitenkin toteaa, että esimerkiksi koko järveä koskeva nopeusrajoitus olisi riittävä toimenpide, jos johonkin toimenpiteeseen päätetään ryhtyä. Tällöin pienillä nopeuksilla kulkevat veneet eivät ole ainakaan kovaäänisempiä kuin mökeillä jatkuvasti käytössä olevat trimmerit, ruohonleikkurit, moottorisahat ja klapisirkkelit.

Muistuttaja B vastustaa kieltoa. Järvi on hiljainen, eikä siellä usein näe muita veneilijöitä, saatikka pitkän matkan uimareita, joiden kanssa veneellä olisi tullut vaaratilanteita. Uimareita ei ole veneenlaskupaikalla tai venerannalla, eli 10-tien puolella. Venerannassa on kesän aikana ollut muutama rantakalastaja tai grillikatoksen käyttäjä, kun muistuttaja on käynyt siellä viikoittain. Ainoa kunnollinen yleinen uimaranta on Kuuston puolella. Muistuttaja kertoo olevansa kalastaja, jonka ainoa harrastusta tukeva järvi Forssassa on Kaukjärvi. Hänen järven käyttönsä on muita huomioivaa. Lisäksi ajonopeudet ovat maltillisia, koska hänen ja muiden kalastajien käytössä on kalastusharrastukseen kuuluva live-kaikuluotain: kaikuluotaimen vuoksi meluhaittaa ja huippunopeuksia ei saada aikaan, koska vauhti on noin 1-3 solmua (2-6 km/h). Muistuttaja ei myöskään ole ajanut tarkoituksella ranta-asutuksien rantoihin tai niiden välittömään läheisyyteen. Esityksessä kerrotut veneiden korkeat nopeudet ja kisailut ovat muistuttajalle ennenkuulumattomia, ja muutkin esityksen perustelut ovat perusteettomia. Muistuttaja kertoo, ettei tekopohjavesivarausta ole enää käytössä. Järvellä polttomoottorilla ajoa ei tulisi kieltää yhden esittäjän takia.

Kalastusharrastusta ovat haitanneet häiriköivät ihmiset, jotka huutelevat rannalta hävyttömyyksiä tai tulevat soutuveneellä uhkailemaan toisen omaisuuden hajottamisella. Muistuttajaa on myös uhkailtu poliisilla. Kaukjärven rantaan on asetettu luvaton kyltti, jolla on kielletty polttomoottorikäyttöisillä vesikulkuneuvoilla ajo. Muistuttaja B ehdottaa, että järvelle asetettaisiin esimerkiksi nopeusrajoitus, jonka ansiosta järvellä virkistäytyminen olisi sallittu kaikille, niin uimareille kuin kalastajille.

Muistuttaja C vastustaa kieltoa. Muistuttaja kertoo kiertäneensä satoja järviä Suomessa ja toteaa Kaukjärven olevan yksi rauhallisimmista paikoista vesillä liikkujien osalta. Huviveneily kyseisellä vesialueella on täysin olematonta. Ainoa

veneily, mitä järvellä tapahtuu, on pienimoottorisilla veneillä kulkeminen kalastuspaikoille ja mökeille. Siirtymisistä ei lähde paljoa ääntä, toisin kuin moottorikäyttöisistä ruohonleikkureista ja maatalouskoneista, joita alueella käytetään päivittäin. Järvi on pitkä, joten on täysin kohtuutonta, jopa mahdotonta vaatia, että siirtymät toteutettaisiin pelkästään sähkömoottorillisilla vesikulkuneuvoilla. Alueen kalastajilta, etenkin innokkailta nuorilta, on surullista viedä ainoa mahdollisuus harjoittaa harrastustaan Forssassa. Esityksessä mainittu tekopohjavesivarausta on niin vanha, että sen toiminnasta tai käyttökelpoisuudesta ei ole takeita, eikä sille todennäköisesti tule olemaankaan tarvetta.

Jokainen veneilijä, jonka muistuttaja on nähnyt, on ollut asiallinen ja kunnioittanut muita vesillä liikkuja. Veneilijät eivät myöskään ole kulkeneet rantojen läheisyydessä, joiden lähetyvillä on asutusta sekä uimareita. Muistuttajan mukaan asutustakaan ei ole paljoa järven kokoon nähden. Uimarantojakin on vain kaksi, toisin kuin kuulutuksessa mainitaan. Ainoa järvellä muistuttajan kohtaama vaaratilanne oli, kun muistuttajan venettä päin ajettiin sähkökäyttöisellä veneellä sekä tultiin huutaen ja kiroillen kertomaan, että järvellä on polttomoottorikielto. Perään huudeltiin törkeitä uhkauksia niin muistuttajaa kuin muistuttajan omaisuutta kohtaan. Muistuttaja C toteaa lopuksi, että minimiaalisia meluhaittoja tai vaaratilanteita voitaisiin ehkäistä mieluummin järveä koskevalla nopeusrajoituksella.

Päätös

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom hylkää esityksen.

Perustelut

Vesiliikennelain 101 §:n 1. momentin mukaan Traficom voi kieltää vesikulkuneuvolla liikumisen määrääjäksi tai toistaiseksi määrättyllä vesialueella tai rajoittaa sitä, jos kieltö tai rajoitus harkitaan tarpeelliseksi liikenteen, ympäristön, kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi taikka yleisen luonnon virkistyskäytön tai muun yleisen edun vuoksi.

Esitystä perustellaan muun muassa sillä, että Kaukjärvi on pitkä ja kapea, ja järven muoto edistää melun kantautumista. Järveä käytetään virkistykseen, kuten kesämökkeilyyn, kalastukseen ja uimiseen. Esittäjän mukaan polttomoottoreilla on merkittäviä vaikutuksia järven luonnolle sekä muulle virkistyskäytölle. Polttomoottorikielto edistäisi järven luontoa kunnioittavan virkistyskäytön lisääntymistä.

Lausunnoissaan viranomaiset eivät puoltaneet esitystä kiellosta kulkea moottorivoimaa käyttäen, sallien sähkökäyttöisillä vesikulkuneuvoilla ajon. Kaikki muistuttajat vastustivat esitystä, mutta kannattivat nopeusrajoitusta. Tammelan kunta ehdotti lausunnossaan poikkeukseksi esimerkiksi viiden hevosvoiman polttomoottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen sallimisen. Tällöin polttomoottorikielto ei kuitenkaan toteutuisi, koska polttomoottorit olisivat edelleen sallittuja, mutta niiden tehoa säädeltäisiin.

Hämeen poliisilaitoksen tietojärjestelmässä ei ollut tietoa sellaisista tehtävistä, joiden perusteella alueelle tulisi määrätä esitettyä kieltöä. Muissa lausunnoissa tai muistutuksissa ei mainittu järvellä nopeasti liikkuvia vesikulkuneuvoja, tai havaintoja niistä. Vesiliikennelain 5 §:n mukaan vesikulkuneuvon käyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta ja toimittava

siten, ettei hän ilman pakottavaa syytä vaikeuta tai häiritse muiden liikkumista vesillä eikä aiheuta vaaraa tai vahinkoa muille taikka vaaraa tai merkittävää tai tarpeetonta haittaa tai häiriötä luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle. Näin ollen vesikulkuneuvolla ajaminen sellaisilla nopeuksilla, joilla vaaratilanteita voi syntyä, on jo vesiliikennelain 5 §:n mukaan kiellettyä. Mikäli alueella esiintyy vaara- tai häiriötilanteita, tulee näistä ilmoittaa poliisille. Uimarantojen turvallisuutta voidaan parantaa asentamalla uimarantojen läheisyyteen vesiliikennelain 87 §:n mukaiset vesiliikennemerkkit, joilla varoitetaan uimapaikasta.

Muistutuksissa ehdotettiin järvelle määrättäväksi nopeusrajoitusta. Koska esitys koskee polttomoottorikäyttöisiä vesikulkuneuvoja, ei nopeusrajoitus vaikuttaisi juurikaan vähentävästi polttomoottoreilla kulkuun. Vesikulkuneuvojen nopeuksia ei nähty alueella yleisesti ongelmallisena asiaan saadun selvityksen perusteella.

Hämeen ELY-keskus lausui, ettei Kaukjärvellä tai sen välittömässä läheisyydessä ole erityisiä luontoarvoja tai tehty sellaisia laji- tai luontohavaintoja, jotka tulisi ottaa asian käsittelyssä huomioon. Hämeen ELY-keskus on vuonna 2023 määrännyt Kaukjärvelle kiellon ajaa jääpeitteisellä vesialueella. Päätöstä perusteltiin erityisesti sillä, että jääpeitteisellä alueella on järjestetty toistuvia moottorikäyttöisten ajoneuvojen harjoituksia, joille ei ollut myönnetty maastoliikennelain 30 §:n mukaista lupaa. Toistuvan harjoittelun nähtiin haittaavan järven muuta virkistyskäyttöä. Päätöstä perusteltiin myös moottorikäyttöisistä ajoneuvoista aiheutuvalla meluhaitalla. Kuitenkin vesiliikenteen rajoittamista koskevaan esitykseen tulneiden muistutusten mukaan järvellä melua aiheuttaa muun muassa maatalouskoneet, moottorisahat ja klapisirkkelit, joten polttomoottorikielto ei poistaisi kokonaan järvellä ja sen lähiympäristössä aiheutuvaa meluhaittaa.

Hämeen ELY-keskus ei painottanut edellä mainitussa päätöksessään pohjavesialueita, mutta mainitsi alueella sijaitsevan vedenhankinnan kannalta tärkeitä pohjavesialueita. Kunnat toivat lausunnoissaan esiin Kaukjärven pohjavesialueet, ja Forssan kaupunki myös varauksen tekopohjavesilaitoksesta, mutta kunnat eivät kuitenkaan lausuneet selkeästi kannattavansa polttomoottorikieltoa. Forssan kaupungin tekopohjavesilaitoksen toteutumisesta ei ole tietoa. Muistuttajilla oli käsitys, ettei tekopohjavesilaitoksen varaus olisi enää voimassa tai se olisi vanhentunut, mutta Forssan kaupungin lausunnossa varauksen kerrottiin olevan edelleen voimassa.

Saatujen muistutusten sekä Tammelan kunnan lausunnon perusteella järvellä on kalastustoimintaa, jota polttomoottorillisten vesikulkuneuvojen kieltäminen voisi vahingoittaa ja hankaloittaa. Molemmat kunnat korostivat lausunnoissaan, että asukkaiden tasapuolinen kohtelu tulisi huomioida. Lisäksi kunnat mainitsivat, että vesiliikenteen rajoittaminen voi siirtää haitan toiselle vesialueelle.

Yksi muistuttaja mainitsi, että järvellä on vesiliikennelain vastainen kieltomerkki, jolla kielletään ajo polttomoottoreita käyttäen. Vesiliikennelain mukaisiin kieltoihin tulee aina olla viranomaisen antama päätös. Täten Kaukjärveltä tulee poistaa kieltomerkit, joille ei ole annettu vesiliikennelain mukaista päätöstä.

Edellä mainitulla, asiaan saadun selvityksen perusteella Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, ettei esitetyn kiellon määrittämiselle ole vesiliikennelain 101.1 §:n mukaisia perusteita.

Voimaantulo

Päätös tulee voimaan 30.9.2025 lukien mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta ja on voimassa toistaiseksi.

Päätöksestä kuuluttaminen

Traficom tiedottaa tästä päätöksestä kuulutuksella Traficomien verkkosivuilla (Ajankohtaista > Kuulutukset ja yleistiedoksiannot > Vesiliikenne).

Päätöksen tiedoksi antaminen

Forssan kaupunki
Tammelan kunta
Esittäjä

Ilmoitus päätöksestä

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Hämeen poliisilaitos
Muistuttajat

Lisätietoja antaa

Noora Tiihonen
Puh. 029 534 5315
Sähköposti: noora.tiihonen@traficom.fi

Maksu

Tästä päätöksestä peritään esityksen tekijältä liikenne- ja viestintäministeriön vahvistamien taksojen mukainen 570 euron suuruinen maksu.

Sovelletut säädökset

Hallintolaki (434/2003) 11 §, 62 a §
Vesiliikennelaki (782/2019) 5 §, 54 §, 87 §, 101-104 §, 133 §
Liikenne- ja viestintäministeriön asetus Liikenne- ja viestintäviraston liikennettä koskevista maksullisista suoritteista (1255/2021) 2 § ja asetuksella (841/2022) päivitetty liite s. 23.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta tekemällä oikaisuvaatimuksen Traficomiin päätöksen liitteenä olevan oikaisuvaatimusohjeen mukaisesti. Päätökseen voivat hakea muutosta asianosaiset, joiden oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 30.9.2025. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomien kirjaamosta.

Mikkelsson Maarit
Yksikönpäällikkö

Tiihonen Noora

Tarkastaja

Liitteet

Oikaisuvaatimusohje